

Kuopion kaupunki

Hyvinvoinnin edistäminen

Perusturva- ja terveyslautakunta

25.3.2025

Julkinen

Kuopion kaupungin Perusturva- ja terveyslautakunnan lausunto Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelujärjestelmän uudistuksesta/R4 erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan uudistus

Kuopion kaupungin Perusturva- ja terveyslautakunta toteaa lausuntonaan seuraavaa: Hyvinvointialueen erikoissairaanhoidon palvelujärjestelmä on osa koko hyvinvointialueen palvelujärjestelmän uudistusta. Uudistuksen lähtökohtana on turvata henkilöstön saatavuus ja toiminnan tehokkuuden ja talouden hallinnan parantaminen.

Lautakunta katsoo, että palvelujärjestelmän muutos tukee valtiovarainministeriön toiminnan tuloksellisuudelle ja kustannusten hallittavuudelle asetettuja taloudellisten reunaehtojen tavoitteita, mutta muutoksen aikataulu saattaa olla liian pitkä.

Lautakunta on kuitenkin huolestunut palveluverkoston kattavuudesta sekä palveluiden saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Lautakunnan näkemyksen mukaan on mahdollista, että keskittämällä toiminta kolmeen yksikköön hoitoon pääsy saattaa viivästyä ja aiheuttaa siten painetta esimerkiksi perustason terveydenhuollon toiminnalle.

Muutoksessa on myös tärkeää huomioida henkilöstön osallistaminen ja muutoksesta tiedottaminen sekä alueen kunnille että palvelujen käyttäjille. Henkilöstön saatavuuden ja pitovoiman turvaamiseksi on tärkeää tehdä konkreettisia panostuksia henkilöstön työhyvinvointiin esimerkiksi kehittämällä henkilöstön mahdollisuuksia saada koulutusta ja vaikuttaa omaan työhönsä.

Vastaanottotoiminnan ja alueellisen erikoissairaanhoidon sekä aikuissosiaalityön uudistus. Alueellinen erikoissairaanhoido**Etä- ja digipalvelut**

Digipalveluiden osalta lautakunta olettaa, että digipalvelut ovat yhä enenemässä määrin tulossa myös terveydenhuollon palveluihin. Laajamittaisen etäkonsultaation ja etävastaanottopalvelun kehittämällä voidaan vähentää ei välttämättömien erikoissairaanhoidon palvelujen käyttöä. Etävastaanottokäytänteiden laajentaminen edellyttää kuitenkin toimintavarmojen yhteyksien järjestämistä sekä ammattitaitoisen ja riittävän vahvan osaamisen varmistamista konsultaatioista. Laajamittaiseen etävastaanottoon liittyy myös riski hoitoon pääsyn viivästymisestä, jos mahdollisia oireita/löydöksiä ei etävastaanotossa huomata.

Lautakunta näkee riskinä sen, että varsinkin ikääntyvän väestön että hyvinvointialueen äärialueilla olevan väestön hoitoon pääsy saattaa vaikeutua palveluverkon keskittyessä ja lähikontaktimahdollisuuksien vähetessä. Tämä on myös Kuopion alueella haasteena, sillä Kuopio on alueellisesti erittäin laaja eivätkä palvelupisteet ole välttämättä helposti saavutettavissa.

Kuopion kaupunki

Hyvinvoinnin edistäminen

Perusturva- ja terveyslautakunta

25.3.2025

Julkinen

Haasteita on myös erityisryhmien, kuten esimerkiksi aistivammaisten ja autististen henkilöiden, konsultaatioissa.

Digipalvelujen laajentaminen edellyttää myös henkilökunnan etäkonsultaatioiden mahdollisuuksien lisäämisen.

Alueellinen erikoissairaanhoito

Mikäli palveluja vähennetään, tulee varmistaa, että erityispalvelupisteissä on turvattu riittävä henkilöstö palvelujen tuottamiseen. On mahdollista, että läheteiden määrä saattaa lisääntyä ja hoitoon pääsy viivästyä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia:**Palveluverkko**

Alueellisen palvelutuotannon järjestämisessä on ollut lähtökohtana palveluvalikoiman ja tuotantotavan rakentaminen ympäristön asukkaiden tarpeista ja yksikön toimintaedellytyksistä. Palvelutuotannossa on huomioitava palvelujen yhdenvertaisuus sekä palvelutuotannon ketteryys ja joustavuus reagoida alueellisten palvelutarpeiden muutoksiin. Ellei joustavuutta pystytä varmistamaan/rakentamaan on vaarana palvelutuotannon ruuhkautuminen ja hoitoon pääsyn viivästyminen.

Sote-palvelustrategian mukaiset palveluverkon ja valikoiman suunnitteluun vaikuttavat periaatteet

Lautakunta toteaa, että suunnitteluun vaikuttavat periaatteet tukevat tavoitetta julkisten palveluiden valinnanvapaudesta. On kuitenkin huomattava hyvinvointialueen väestölliset muutokset ja palvelutarpeiden mahdolliset muutokset.

Pohjois-Savon hyvinvointialue osana Itä-Suomen yhteistyöaluetta

Lautakunta katsoo yhteistyön eri hyvinvointialueiden välillä merkittäväksi palvelutuotannon kehittämiseksi. Laajalla yhteistyöllä saadaan palvelutuotantoa yhdenvertaisemmaksi. Yhteistyö myös hyvinvointialueiden erikoissairaanhoidon kesken tarjoaa yliopistosairaaloille mahdollisuuden valtakunnallisten erityisosaamisalueiden kehittämiseksi.

On kuitenkin huomattava, että yliopistosairaalat tuottavat ennen kaikkea erikoissairaanhoidon palveluita omalle hyvinvointi- ja yhteistyöalueelleen.

Kuopion kaupunki

Hyvinvoinnin edistäminen

Perusturva- ja terveyslautakunta

25.3.2025

Julkinen

Yliopistosairaaloiden tuottavuus ja kustannukset

Tuottavuuden ja kustannusten kehityksen osalta lautakunta toteaa hyvinvointialueen kehityssuunnan olevan positiivinen ja lähestyvän valtiovarainministeriön toiminnan tuloksellisuudelle ja kustannusten hallittavuudelle asetettuja taloudellisten reunaehtojen tavoitteita. On kuitenkin huomattava, ettei kustannustehokkuuden positiivinen kehitys saa johtaa palvelutuotannon vaarantumiseen tai palvelujen piiriin pääsyn viivästymiseen.

Muutoksen pääkohdat

Lautakunta pitää hyvänä toiminnan tehostamisen palveluiden käyttäjien näkökulmasta. Palvelujen käyttäjän mahdollisuus saada hoito perusterveydenhuollon palveluina vähentää asiakkaan siirtymistä palvelupisteeltä toiselle ja varmistaa osaltaan hoitoketjun jatkuvuutta.

Lyhytjälkihoitoisen kirurgian kehittämiseen painottuva toiminta vähentää sairaalajaksoja ja mahdollistaa asiakaspaikkojen käytön tehostamista. On kuitenkin huomattava, että mahdollisen jatkohoidon kehittäminen ja resurssointi tulee ottaa huomioon, jotta hoitoketju myös erikoissairaanhoidon jälkeen on tarvittaessa kattava.

Ennaltaehkäisevän kuntoutuksen ja hoitajakson aikaisen kuntoutuksen sekä jälkikuntoutuksen huomioiminen ovat erityisen merkityksellisiä erityisesti ikääntyneiden henkilöiden kohdalla.

Päivystyksen keskittäminen on periaatteessa positiivinen lähtökohta. Hoitoketjun on kuitenkin tässäkin tilanteessa toimittava moitteettomasti eikä keskittäminen saa johtaa hoidon viivästymiseen tai kohtuuttomiin odotusaikoihin päivystyksessä. Resurssien keskittäminen ja henkilöstön riittävä osaaminen on turvattava asiakkaiden asianmukaisen hoidon varmistamiseksi.

Opetustoiminnan kehittämisen osalta lautakunta toteaa, että hoitaja- ja lääkärikoulutusta tarjoavana kaupunkina opetusvastaanottotoiminnan kehittäminen tukee riittävän henkilöstöresurssin turvaamista myös pitkällä tähtäimellä. Valmistuvista hoitajista ja lääkäreistä on mahdollista rekrytoida henkilöstöä, joka on jo opiskeluaikana perehtynyt palvelutuotantoon.

Kuopion kaupunki

Hyvinvoinnin edistäminen

Perusturva- ja terveyslautakunta

25.3.2025

Julkinen

Erikoissairaanhoidon järjestämisen visio

Erikoissairaanhoidon tulevaisuuden vision osalta lautakunta katsoo tavoitteiden olevan realistiset, mutta taloudellisten realiteettien asettamat vaatimukset tuotannon ja tehokkuuden osalta ovat haasteelliset. Myös riittävän, koulutetun henkilöstön saatavuus sekä alueellinen väestökehitys asettaa paineita palvelutuotannolle.

Alueellisen erikoissairaanhoidon palveluiden järjestämisessä vaihtoehto 1, jossa Kys Puijon sairaalan lisäksi palveluita tuotetaan sekä lisäalassa että Varkaudessa, on järjestämisvaihtoehtoista lautakunnan käsityksen mukaan alueen väestöä parhaiten palveleva malli.

Vaihtoehdon 1 tuottamat organisaatioon liittyvät säästövaikutukset ovat maltillisimmat. Palvelujen kattavuus on malleista laajin ja myös vaikutukset henkilöstöön vähäisimmät. Henkilöstömäärän muutoksen pysyessä mahdollisimman pienenä kyetään vähentämään myös tulevaisuuden rekrytointitarpeita toimintojen muuttuessa.

Lautakunta näkee tärkeänä, että erikoissairaanhoidon vastaanottotoimintaa ja päiväkirurgisia toimintoja toteutetaan jatkossakin merkittävässä määrin lisäalassa ja Varkaudessa. Tämä liittyy paitsi palvelujen saatavuuteen lähellä asukkaita myös tehokkaaseen tilojen käyttöön. Tarvittaessa henkilökunnan liikkuminen paikkakuntien välillä voi tukea lisäalmen ja Varkauden toimintoja.

Alueellisen erikoissairaanhoidon palveluiden uudistus on toteutettavissa, mikäli perusterveydenhuollon palvelujen resurssit ja alueellinen vaikuttavuus ovat riittäviä.

Muutoksen aikataulun osalta lautakunta toteaa muutoksen toteutuksen olevan realistinen. Paineita muutoksen aikataululle asettaa kuitenkin valtiovarainministeriön asettamat talouden reunaehdot, joiden osalta tulokset tulisi saavuttaa palvelujärjestelmän muutosaikataulua nopeammin.

Kuopiossa 25.3.2025

Kuopion kaupungin Perusturva- ja terveyslautakunta

Jakelu Pohjois-Savon hyvinvointialue

Tiedoksi Kuopion kaupunginhallitus